“Els materials naturalístics són fonamentals per entendre l’antiguitat”

Entrevista al professor Jacopo De Grossi Mazzorin

“Els materials naturalístics són fonamentals per entendre l’antiguitat”

Aquest professor de la Universitat de Salento (Lecce, Itàlia) va ser el conferenciant principal del seminari internacional “Animals, economia i món simbòlic en època romana”, que va tenir lloc a l’ICAC del 10 al 12 de gener.

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

Es pot entendre el passat sense tenir en compte els animals?

Sí i no, en el sentit que en alguns aspectes del món antic, com ara l'arquitectura, segur que la contribució del món animal era ben modesta. Ara bé, per entendre el mode de vida de les persones, els animals sí que són importants, com també ho poden ser les plantes. I d'aquí neix la bioarqueologia, dins de la qual hi ha l'arqueobotància, l'antropologia humana, l'arqueozoologia…

Què és l'arqueozoologia?

És l'estudi de restes faunístiques que es troben en les excavacions arqueològiques, amb l'objectiu de comprendre les relacions que uneixen l'home al món animal.

És a dir…

Obtenir informació pel que fa a l'economia de les poblacions antigues: produccions ramaderes, caça, pesca… i tot el que podia influir en l'alimentació. Però també informació pel que fa a l'ambient, per exemple la presència de determinats animals salvatges, estudiar quan i com arriben animals que abans no existien…

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

És una disciplina prou valorada?

És una disciplina que fa vint anys no existia. Només potser a Alemanya, Anglaterra… De mica en mica s'ha anat exportant arreu. És d'importància clau per a la recerca arqueològica. Els materials naturalístics (incloent-hi la part botànica, no només l'animal) són fonamentals per a la comprensió de les societats del passat, i tenen la mateixa importància que les manufactures fetes per l'home: la ceràmica, les estàtutues, els bronzes…

Quin era el paper dels animals a l'antiguitat?

Tenien un paper múltiple i d'importància cabdal. De fet en la nostra vida quotidiana actual encara estem envoltats d'animals. Mengem animals, ens vestim amb roba feta de productes animals… Per no parlar dels animals de companyia, que n'hi ha hagut sempre.

També eren importants per al lleure.

Sí, la presència dels animals en la vida social, com a distracció, és molt important. Pensem en els jocs al circ: els gladiadors que combatien contra bèsties ferotges. També hi devia haver hagut espectacles amb animals ensinistrats. Però això arriba fins avui: tenim l'exemple de l'equitació, i a Espanya, la importància de la tauromàquia.

Contingut extret de la web de l'ICAC (www.icac.cat)

Parli'ns de la relació dels animals amb la religió.

També hi van tenir un paper important. N'hi ha prou de pensar que, a part dels animals sacrificats en el món antic, també amb l'arribada de noves religions, i en concret del cristianisme, els animals no perden importància i tenen tota una simbologia particular. El peix que representa la paraula *ictus*, que significa el regne de déu a la terra, per exemple. O l'anyell, que també és l'animal que se sacrifica en la religió cristiana.

També hi havia indústria vinculada als animals.

Sí, perquè els animals formen part de la nostra vida, no només perquè són una font d'alimentació sinó per altres coses com ara el vestit. La llana, per exemple, és un producte d'origen animal amb una importància fonamental! De fet, fins al segle XX, molts objectes quotidians que ara són de plàstic eren d'origen animal, fets amb banya, os...

Els animals s'explotaven més abans que ara?

Diria que no, que sempre s'han explotat. Potser ara els que estan menys aprofitats són els èquids (cavall, ase, mula, etc.), perquè antigament es feien servir per al transport quotidià de coses i persones, ja que només hi havia la tracció animal. Ara es fan servir més per fer esport, equitació, etc.

Com està l'arqueozoologia a Catalunya?

Ja està ben desenvolupada, molta gent se n'ocupa, s'hi dedica de manera intensa. En els últims quinze anys ha crescut i hi ha molts investigadors joves que prometen.

Què li sembla l'ICAC?

Ja havia vingut fa dos anys. És un centre de recerca molt interessant, amb uns equipaments exemplars, com la biblioteca, i un ambient (seminaris, conferències) sens dubte d'alt nivell i prestigi. Segur que honora tot Catalunya. És d'òptim exemple.

Entrevista feta per Carme Badia i Puig

Gener del 2011